

Interreg - IPA CBC
Rumunija - Srbija

Doživite VIA DELIBLATICUM

Saradnja izvan granica!

Atraktivnost
za održivi turizam

www.romania-serbia.net

BANAT GREENWAY KORIDOR
Povezivanje ljudi sa prirodom i kulturom.
www.banatgreenway.com

Banat

Banat je geografski i istorijski region u centralnoj Evropi, administrativno podeljen između tri države: Srbije, Rumunije i Mađarske.

- **Istočni deo se nalazi u Rumuniji** (županije Tamiš, Karaš-Severin, Arad i Mehedinci),
- **zapadni deo je u severoistočnoj Srbiji** (srpski Banat se nalazi na teritoriji Vojvodine administrativno podeljen na okruge: Severnobański, Srednjobanatski i Južnobański, i manji deo poznat kao "Pančevački rit" koji danas pripada Beogradskoj oštini Palilula),
- **mali severni deo Banata je u jugoistočnoj Mađarskoj** (okrug Čongrad).

Banat je deo Panonskog basena, čija su granice kod Dunav na jugu, reka Tisa na zapadu, reka Mureš na severu i planine južni Karpati na istoku.

Projekat BANAT GREENWAY KORIDOR Povezivanje ljudi sa prirodom i kulturom

"Banat Greenway" koridor je linearni zeleni koridor sa tematskim lokalnim stazama, specifična turistička ruta, rezervisana za nemotorizovane korisnike, kao prepoznatljiv regionalni turistički proizvod za "leisure" i biciklistički turizam, povezujući ljude sa prirodom i kulturnim nasleđem, sa integrisanim inovativnim uslugama i informacijama.

Skriveno blago između
Banatskih planina i Banatske ravnice

Projektno područje pokriva okrug Karaš - Severin i Južnobański okrug u pograničnoj regiji Rumunije i Srbije, kroz linearni zeleni koridor koji povezuje Banatske planine (RO), Dunav i Banatsku - Deliblatsku peščaru (SRB).

Interreg - IPA CBC
Rumunija - Srbija

Projekat je finansiran od strane EU kroz program INTERREG IPA CBS Rumunija- Srbija. Projekat uključuje akcije koje podstiču javno-privatnu saradnju i integraciju svih turističkih aktera kroz inovativne i komplementarne usluge i informacije, uspostavljanje mreže "Banat Greenway" biciklističkih usluga i sertifikate u skladu sa međunarodnim standardima, i promociju autentičnih iskustava kroz korišćenje novih (IT) tehnologija u ruralnim područjima duž Banatskog zelenog koridora.

4 tematske interaktivne lokalne staze na **Banat Greenway** koridoru:

1. **Istražite - Staza naivne umetnosti** - povezuje UNESCO "Svetski centar posvećen naivnoj umetnosti", galerije, etno kuće, muzeje i odmorište u Kovačici, i selima Uzdin i Padina.
2. **Doživite - Via Deliblatium - Deliblatska peščara sa vinskim stazama** - povezuje sela, prirodu i iskustvo degustacije u regionu Deliblatske peščare - "Evropska Sahara", na UNESCO listi zaštićene prirodne baštine, Dolovo-Zapadna kapija "Deliblatske peščare" i istorijski vinogradarski region, vinogradi Deliblatske peščare.
3. **Otkrite - Dunav u Banatu** - Dunavska staza povezuje prirodu i kulturu uz levu stranu Dunava u Banatu, u Srbiji i Rumuniji.
4. **Avantura - Banatske planinske staze** - povezuje sela Kornereve, Nacionalni park Domogled - Dolina Černe i Banju Herkulane, istorijske znamenitosti i ruralno okruženje posebne prirodne i kulturne vrednosti.

Via Deliblatium staze povezuju sela, prirodu, gastronomsko, kulturno nasleđe i iskustvo degustacije u regionu Deliblatske peščare - "Evropske Sahare", koja je na UNESCO listi zaštićene prirodne baštine, Zapadnu kapiju "Deliblatske peščare", kroz selo Dolovo i istorijski vinogradarski region, sa vinskim stazama vinogorja Deliblatske peščare.

Deo je evropske prekogranične rute između Srbije i Rumunije - "Banat Greenway Koridor", Banatskog zelenog koridora koji povezuje zaštićena područja, istorijska mesta i ruralna područja od posebne prirodne i kulturne vrednosti.

EVROPSKA SAHARA - DELIBLATICUM

Po svom postanku Deliblatska peščara predstavlja jedinstven fenomen u Evropi. Nastala je tokom ledenog doba od moćnih naslaga eolskog silikatno - karbonatnog peska. Nevezani pesak nekada je predstavljao veliki problem jer se pod dejstvom košave razvejavao širokim pro-storima Panonske nizije. Zbog toga je Deliblatska peščara nazvana "Evropska sahara" ili "najstarija pustinja u Evropi". U vreme Marije Terezije započeto je pošumljavanje peščare.

Vetar Košava oblikovao je izražen dinski reljef čije su nadmorske visine između 70 i 200 metara. Umereno kontinentalna klima, odsustvo površinskih vodotokova i peščana zemljišta uslovia su osobene životne zajednice koje su izdvojene u posebnu biljno - geografsku oblast Deliblaticum.

Deliblatska peščara je najveća evropska kontinentalna peščara i nalazi se u južnom Banatu između Dunava i zapadnih padina Karpata, duž regionalnog puta između Beograda i Temišvara.

Specijalnim rezervatom prirode (SRP) Deliblatskapeščara upravlja JP Vojvodinašume ŠG "Banat" Pančevo.

Prirodne vrednosti:

- ◆ Najveće evropsko područje izgrađeno od naslaga eolskog peska sa izraženim dinskim reljefom -
- ◆ prirodni fenomen jedinstven u Evropi.
- ◆ Najvažnije stepsko područje u Srbiji.
- ◆ Karakteristični peščarski, stepski i šumski ekosistemi sa jedinstvenim mozaikom životnih zajednica i
- ◆ tipičnim predstavnicima flore i faune
- ◆ Bogata flora sa preko 900 vrsta, podvrsta i varijeteta biljaka – obiluje raritetima, reliktima, endemima i subendemima
- ◆ Među raritetima faune ističu se vrste stepskih staništa a za neke od njih je peščara jedino ili jedno od malobrojnih preostalih staništa u Srbiji

Karn, Željko Popov

- ◆ Deo do Dunava je značajno stecište močvarne ornitofaune i predstavlja jedino stabilno gnezdište malog kormorana u Srbiji i gnezdište mnogih vrsta prirodnih retkosti.

- ◆ Poslednja i najveća oaza peščarsko-stepske i šumske vegetacije koja je nekad dominirala panonskom nizijom. Jedan je od najvažnijih evropskih centara biodiverziteta.
- ◆ Oko 40 biljnih i preko 200 životinjskih vrsta ima status prirodne retkosti.

Specijalni rezervat prirode DELIBLATSKA PEŠČARA - Info

Naziv zaštićenog prirodnog dobra: **Deliblatska peščara**

Vrsta: **Specijalni rezervat prirode**

Kategorija: **I kat, Prirodno dobro od izuzetnog značaja**

Klasifikacija IUCN: **IV kategorija, Staništa i druga upravljana područja** (Habitat and Species Management Area)

Međunarodni status: **IBA** (Important Bird Area) područje (1989), **Labudovo okno. REZERVAT BIOSFERE** u okviru programa UNESCO-MAB (2001). **RAMSARSKO područje** (2006). Uključeno u listu potencijalnih Botanički značajnih područja u Srbiji i u listu potencijalnih EMERALD PODRUČJA. Nalazi se na preliminarnom spisku SVETSKOG NASLEDA, pod zaštitom UNESCO.

Režim zaštite: **Trostepeni režim zaštite**

Položaj: **Srbija, Vojvodina (Južni Banat)**

Ukupna zaštićena površina: **34.829,32ha**

Obim: **135,380km**

Nadmorska visina: **između 70 i 200m**

Geografski položaj - Centralna tačka: **44°53'53"N - 21°07'35"E**

EVROPSKA SAHARA

Deliblatska peščara je najveća
evropska kontinentalna peščara

Staze & Lokacije **VIA DELIBLATICUM**

ZAPADNA KAPIJA DELIBLATSKE PEŠČARE

Zapadna kapija "Deliblatske pešćare" - od raskrsnice puta za Dolovo, na regionalnom putu Beograd - Pančevo - Kovin - Bela Crkva (134) - granični prelaz Srbija - Rumunija (Kaluđerovo-Naidaš).

Raskrsnica puta za Dolovo - na udaljenosti oko 6km od Pančeva i oko 25km od Beograda. Preko Dolova se spaja sa Deliblatskom pešćarom.

Deonica 1

DOLOVO EKO-MUZEJ - Riznica baštine Dolova

Lokacije:

Na ulazu
Zapadne kapije Deliblatske pašćare:

1. Turistički kompleks "Tamiški konaci" - Odmaralište, edukativni centar, ergela konja, farma "Stari Tamiš"
2. Područje **stara Hrastova šuma** Dolovo, prirodno nasleđe

Ulaz u selo Dolovo

3. "Dva stabla belog jasena", Spomenik prirode
4. **Banatska Kuća Dolovo**, podignuta 1913. godine, kulturno nasleđe - Eko-muzej Interpretacioni centar Dolovo, (Deliblatum - Calea Verde Banat info centar);
5. **Crkva Prenosa Moštiju Sv. Oca Nikolaja - "Mala-Gornja" crkva**, Dolovo - srpska pravoslavna crkva sagrađena 1888.god. na mestu stare crkve iz 1765. god. Veliki psaltir i Prestono jevanđelje iz 1690. god. i ikonostas iz 1901. god. - Spomenik kulture od velikog značaja

Dva bela jasena

6. **Crkva Svetog Oca Nikolaja - "Velika-Donja" crkva**, Dolovo - srpska pravoslavna crkva sagrađena 1811.god.; 36 ikona u ikonostasu i 2 slike iz prve polovine XIX veka - Spomenik kulture od velikog značaja
7. **Rumunska pravoslavna Crkva**, Dolovo - podignuta 1893.godine
8. **Vodica Svetog Proroka Ilije**, Dolovo
9. **Crkva Sv. Vasilija Ostroškog**, Leanka

Mala - Gornja crkva Dolovo

10. **Rodna kuća kompozitora Aksentija Maksimovića**, podignuta u prvoj polovini XIX veka (A. M. - 1847-1881. god., poznati srpski kompozitor i dirigent u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu), spomenik kulture
11. **Osnovna škola "Aksentije Maksimović"**, vojna zgrada iz 1780, spomenik kulture

12. **SDAR Etno kuća Stajić**, podignuta oko 1725. god., spomenik kulture
13. **Arheološko nalazište "Ciglana"** Dolovo

Vinska oaza Dolovo / Vinogorje
Deliblatske pešćare

14. **Vinogradarska kuća "Sveti Trifun"**, Dolovo
15. **Vinarija "Čojbašić"**, Dolovo
16. **Vinski podrum "Missura Casa"**, Dolovo

Velika - Gornja crkva Dolovo

CRKVA SVETOG OCA NIKOLAJA "VELIKA - DONJA" CRKVA

Dolovo - srpska pravoslavna crkva
sagrađena 1811.god.; 36 ikona u
ikonostasu i 2 slike iz prve polovine
XIX veka

*“Ko nije od lepote bolovo,
neka dodje u Dolovo...”*

(Aksentije Maksimović)

Banatska idila - riznica baštine

Dolovo je smešteno na platou lesne zaravnj koja je podeljena na više dolina (dolova), na nadmorskoj visini od 111

metara, što ga čini posebnim u odnosu na ostala mesta u srpskom delu Banata.

Bregoviti pejzaž u sred banatske ravnice. Tragovi različitih kultura ogledaju se u romantičarskim fasadama, ostacima folklorne arhitekture i nasleđa Srba i Rumuna.

Živopisnu sliku pejzaža upotpunjuje gostoprimstvo i tradicija. Poznato je po plodnoj zemlji i bogatim usevima, dolovačkim štrudlama, ovčijem siru, dobrim konjima i vinu. Od davnina se ovde gajila vinova loza i proizvodilo vrhunsko belo i crveno vino.

Dolovo filmsko selo - mnogi poznati domaći i strani filmovi snimani su na lokacijama u Dolovu i okolini.

Dolovo je riznica kulturne baštine sa brojnim zaštićenim spomenicima kulture i arheološkim nalazištima.

Žetva u Dolovu

Istorija Dolova

Dolovo se kao naselje prvi put pominje 1660. godine, u Pečkom Katastigu (rukopisna knjiga kaluđera Pečke patrijaršije) pod nazivom Dolovi, što je vezano za izgled bajkovitog predela na kome je nastalo.

Za vreme vladavine Marije Terezije, Dolovo je počelo da se razvija i masovno je naseljeno od 1745-1750. Godine, sa severa Banata i sa juga migracijom Srba i iz Rumunije.

Arheološka istraživanja, sprovedena na lokalitetima u Dolovu, dokazuju da su na ovom mestu i ranije postojala naselja. Na arheološkom lokalitetu Ciglana, istraživanja su pokazala da su u antičko doba i u srednjem veku postojala naselja Dečana, Sarmata i ranih Slovena, koji su ovde živeli kao slobodni narodi iz tadašnjeg Rimskog carstva.

DOLOVO - Informacije

Dolovo se nalazi na zapadnim obroncima Delibatske pešcare, na teritoriji grada Pančeva od čijeg je centra udaljeno oko 20km i 35km od Beograda

Položaj

Država: Srbija
Pokrajina: Vojvodina (Južni Banat)
Grad: Pančevo

Naseljeno mesto: Dolovo

Geografski podaci

Geografske koordinate
44°54'02"SGŠ-20°52'23"IGD
Vremenska zona srednjoevropska: UTC+1
Površina 119,8km², nadm. visina 111m

Ostali podaci

Poštanski broj 26227
Pozivni broj +381 (0)13
Registarska oznaka PA

SPECIJALNI REZERVAT PRIRODE “KRALJEVAC”

Plivajuća ostrva vodotoka Kraljevac i vodena okna koja predstavljaju stanište faune riba i stanište za gnežđenje retkih i ugroženih vrsta ptica vodenih staništa.

Deonica 2

PUT DINA

Dolovo - Deliblato - Čardak - Zagajička Brda

Staza: TRI VODICE - KRALJEVAC JEZERO

Staza: KRALJEVAC - DELIBLATO - ČARDAK

Staza: ČARDAK - ŠUŠARA - ZAGAJIČKA BRDA

DELIBLATO EKO DESTINACIJA

Deliblato je udaljeno od Dolova oko 13km. Na ulazu u selo nalazi se Specijalnim rezervat prirode "Kraljevac". Deliblato se nalazi se na obodu Specijalnog rezervata prirode "Deliblatska peščara" koji je udaljen 2km od severnog dela sela. Dolazi se i putem Kovin-Deliblato.

Lokacije:

1. Specijalni Rezervat Prirode "Kraljevac"
2. Srpska pravoslavna crkva "Prenos moštiju Sv. Nikolaja"
3. Rumunska pravoslavna crkva "Sv. Trojice"

Prvi podaci za ovo naselje datiraju iz 1660. godine. Deliblato je izgrađeno 1689. godine, sa školom i crkvom od brvana i dasaka. Odlukom Marije Terezije od 1770. godine nalazilo

se u Vojnoj krajini i u njega se tada doseljava veći broj srpskih graničara i Rumuna. 1773. godine pripojeno je ilirsko-banatskoj, a dve godine kasnije nemačko-banatskoj regimenti. Militarna trivijalna škola sa nemačkim nastavnim jezikom otvorena je 1780. godine. 1778. godine podignuta je Srpska pravoslavna crkva od tvrdog materijala u blizini stare koja je porušena.

Rumunska pravoslavna crkva izgrađena je 1925. godine.

Rumunska pravoslavna crkva

Specijalni rezervat prirode "KRALJEVAC"

Područje obuhvata lokalitete: Obzovik, Spasovina i jezero Kraljevac - zaštićeno prirodno dobro od izuzetnog značaja I kategorije - obuhvata površinu od 264 ha i 30 a.

- Režimi zaštite I, II, i III stepena:

- Geomorfološke, hidrogeološke i biološke vrednosti na tri prostorne celine sa različitim ekosistemima: Obzovik, Spasovina i deo vodotoka Kraljevac. Reliktne biljne zajednice močvarne paprati i barske ive. Prirodne retkosti, naročito: tekunica i slepo kuće. Plivajuća ostrva vodotoka Kraljevac i vodena okna koja predstavljaju stanište faune riba i migratornih vrsta ptica močvarica, kao i stanište za gnežđenje retkih i ugroženih vrsta ptica vodenih staništa.

Upravljač SRP "Kraljevac": Udruženje sportskih ribolovaca „Deliblatsko jezero“, Deliblato

Kraljevac

"ČARDAK" SRP "Deliblatska peščara"

Edukativni centar "Čardak"

Predstavlja odredište đачkih i studentskih ekskurzija, mesto radionica i sastanaka istraživača Deliblatske peščare. Kapacitet Centra čine: 3 prizemne kuće ukupne površine 400m²: prijemna kancelarija, dve sale za sastanke kapaciteta 20 i 30 mesta, mokri čvor, kuhinja i vinski podrum, a u potkrovlju sobe ukupnog kapaciteta 18 ležajeva. U dvorištu površine 40 ari se nalaze dve nadstrešnice kapaciteta 100 osoba, botanička bašta sa muzejskom postavkom oruđa je u osnivanju.

Centar u šumovitom predelu je okružen pešačkim stazama na kojima su odmorista i osmatračnice.

Školsko-rekreativni centar "Čardak"

- Obuhvata centralnu zgradu, u kojoj je učionica i manja sportska sala, restoran kapaciteta do 400 osoba i sedam paviljona od kojih su dva u turističkoj ponudi.

SRP "Čardak"

Paviljoni "Nera" i "Brzava" kapaciteta 130 ležaja namenjena su đaćkom i sportsko-rekreativnom turizmu. Oko objekata se nalaze otvoreni sportski tereni za mali fudbal, košarku, rukomet i odbojku, kao i staze opremljene informativnim tablama. **Program boravka obuhvata: pešačke ture kroz šumu, upoznavanje flore i faune, eko-radionice, sportski susreti, kulturno-zabavna dešavanja. U zimskom periodu dinski reljef pruža idealne uslove za sankanje i igre na snegu.**

ŠUŠARA EKO DESTINACIJA

Šušara se nalazi na jugoistočnom obodu Specijalnog rezervata "Deliblatska pešćara" okružena voćnjacima i vinogradima. **Naselje Šušara datira iz 1810. godine (naziv mesta: Schuschara, Sanddorf, Szusara Puszta).**

Mesto je dobilo naziv po žutom pesku koji vetar nosio, kada su 1808. godine započeli radovi u ovim krajevima oko vezivanja peska, po naredbi Ausrijske carevine, pod rukovodstvom nadvojvode Ludviga.

Daleke, 1887. g. ovde se nastanilo više od 180 vinogradara s namerom da podignu vinograde i odgaje lozu otpornu na filokseru.

Lokacije:

1. Svetilište Sv. Ladisava i dušobrižnički centar biskupije
2. Vetrenjača
3. Stara Šušara, ostaci nekadašnjeg naselja

SRC "Čardak"

Edukativni centar "Čardak"

Istorija Vetrenjače

Vetrenjača je sagrađena 1900. godine, donacijom Austrougarske Carevine. Kompletna vetrenjača je naručena u Drezdenu, a delovi su izradjeni u Eiffellovoj radionici u Parizu, za novo nastalo naselje Šušara. Oskudica u vodi otklonjena je bušenjem arteskkih bunara 15. oktobra 1893. godine. 1900. godine sagrađeno je 10km vodovoda za selo. Šušara je imala vodovod godinu dana pre Pariza.

Vetrenjača je sa pogonom na vetar, a pošto je vetar samo periodično duvao pa

zahtevi za vodom bili veći, prešlo se kasnije na pogon sa dizel motor, da bi zadovoljili potrebe za potrošnjom vode. Od 1962.g., kada je selo dobilo struju, pokretala se elektropogonom. Pumpe crpe vodu sa 168 metara dubina bušotine...

Ovaj objekat je od izuzetne vrednosti, renoviran i doveden je u prvobitan izgled. Vetrenjače iz 1900.g. Od 2010.g je tehnološki muzej.

ZAGAJIČKA BRDA - DUMAČA

Zagajička brda - Dumača, površine 641,75 ha - jedinstven predeo veoma zanimljivog i neobičnog reljefa koji se nalazi na severoistočnom obodu Deliblatske pešćare.

Bregovi su drevne pešćane dine, delom šumovite a delom prekrivene stepskom vegetacijom, jedinstveni su relikv pra-pejzaža Panonske nizije.

Najviše brdo ima 256 m n.v., na vrhu se nalazi spomenik u obliku piramide, sa koga se pruža panoramski pogled na ka Dunavu i obroncima južnih Karpata, dok se na severu vidi Vršacki breg.

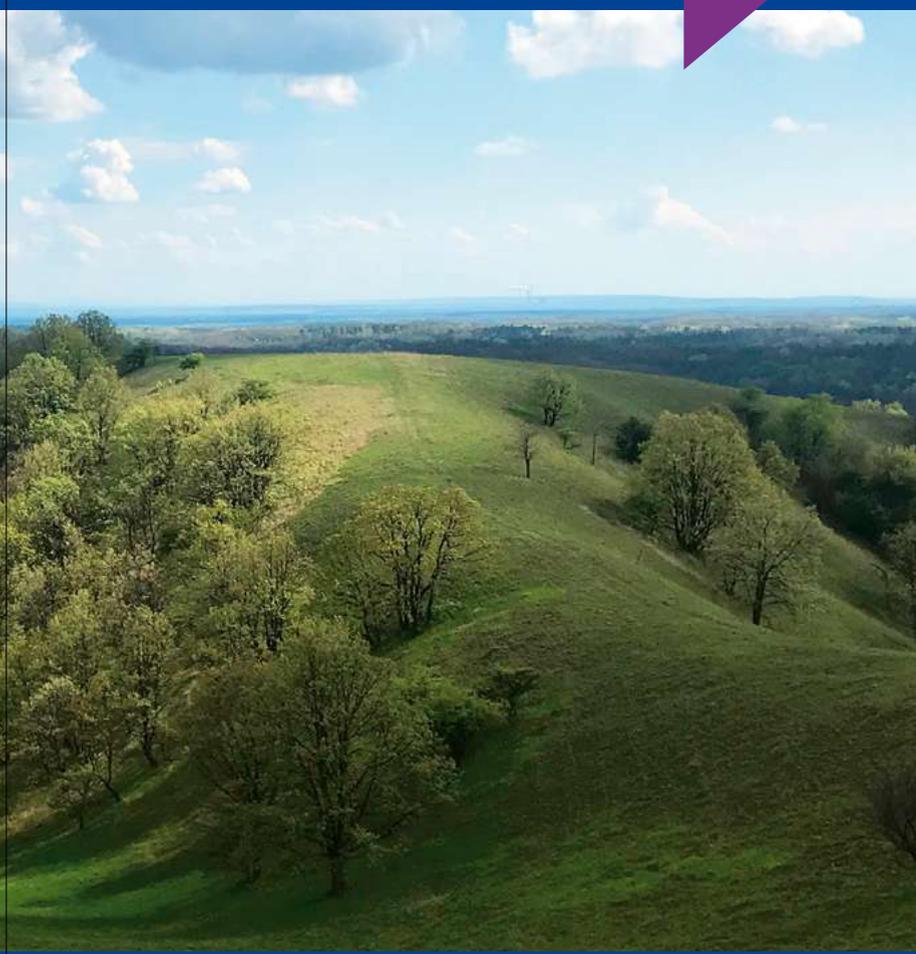
Vetrenjača

Zagajička brda

ZAGAJIČKA BRDA

Drevne peščane dine, delom šumovite a delom prekrivene stepskom vegetacijom.

Deonica 3

BANAT GREENWAY DO SRCA DELIBLATSKE PEŠČARE

Staza: BANAT GREENWAY 340a

STARA ŽELEZNIČKA PRUGA - "Ko to tamo peva?"

Staza: VINSKE OAZE

Vinska oaza Dolovo - Vinogorje Deliblatske peščare
Dolovo - Leanka - Devojački bunar - Banatski karlovac

ZELENI PUT STEPSKE I ŠUMSKE VEGETACIJE

Lokacije:

1. Volovska paša
2. Tilva
3. Orlovac - hraniliste za ptice - Korn
4. Rošijana i Crni vrh
5. Flamunda, lovačka kuća

KORN, površine 389,38 ha - stepsko područje, na kojem se nalazi hranilište "Orlovac" da bi se zadržale ugrožene vrste ptica grabljivica.

Specifičnost Deliblatske peščare je njena šumo-stepska vegetacija, mozaično raspoređena na izraženom dinskom reljefu, koja je jedinstvena u Panonskoj niziji.

Šumska vegetacija

Najznačajniji lokaliteti centralne Peščare: Rošijana i Crni vrh, zaštićeni su 1912. godine kao Prirodni spomenici.

Predstavljaju predeone celine očuvanih iskonskih karakterističnih elemenata sukcesije vegetacije

Deliblatske peščare. Šumske zajednice Rhamno - Quercetum virgiliana, na sušnijim staništima, Quercus virgiliana - virgilijskog hrasta sa Tilia tomentosa - lipom i grupama Populus sp. - topola, u mozaičnom rasporedu sa formacijama mešovitog žbunja: Cotinus coggygria - ruja, Crataegus monogyna - gloja i Juniperus communis - kleke i travnim zajednicama Chrysopogonetum pannonicum - dipovine i Festuceto-Potentilletum arenariae - vijuka, predstavljaju poslednje ostatke autohtone vegetacije Panonske nizije.

Najznačajnije biljne vrste su zaštićene prirodne retkosti: Fritillaria degeniana - kockavica, Anemone silvestris - ovčije runo kao i sve vrste orhideja Orchis sp.. Geranium sanguineum - zdravac je osobena vrsta zajednica rubova šuma.

Stepska vegetacija

U središtu nekadašnjih pašnjaka Deliblatske peščare, između Devojačkog bunara i Rošijane, nalazi

se lokalitet Korn. Stepsku vegetaciju ovoga područja, koja je nastala i održava se ispašom i kosidbom, predstavlja zajednica Festuceto - Potentilletum arenariae - vijuka. Nastanjuju je zaštićene vrste: Pulsatilla vulgaris subsp. grandis - velika sasa, Paeonia tenuifolia - stepski božur, Rindera umbellata - šerpeta i Colchicum arenarium - mrazovac. U blizini se nalazi jedino mikro stanište Paeonia officinalis ssp. banatica - banatskog božura u Srbiji.

Клека

Korn

Tilva

Flamunda

Banatski božur

Staza: TRAGOM BANATSKOG BOŽURA - Banatskom stepom

Dolovo - Volovska paša - Devojački bunar - Korn

Staza: OD STEPE DO PEŠČANIH DINA

Korn - Šušara - Zagajička brda

Staza: OD PEŠČANIH DINA DO LABUDOVOG GNEZDA

Zagajička brda - Labudovo okno u plavnom području Dunava

Trasa sa Zagajičkih brda vodi do sela Grebenac, ka selu Kajtasovo do raskrsnice puta Pančevo-Kovin-Bela Crkva gde se priključuje Banatskoj Dunavskoj stazi.

Sa raskrsnice desno ide se ka području "Labudovo okno".

Levo sa raskrsnice, put vodi preko "Đavoljeg mosta" prema Beloj Crkvi i graničnog prelaza ka Rumuniji.

LABUDOVO OKNO

Područje Labudovo okno nalazi se većim delom u granicama Specijalnog rezervata prirode "Deliblatska pešćara" i čine ga tok Dunava dužine

20 kilometara, od ade Žilove kod Dubovca, do ušća reke Nere. Postalo je prepoznatljivo kao jedno od najvažnijih migratornih stanica i zimovališta ptica vodenih staništa iz Evrope.

Labudovo okno je međunarodno značajno područje za ptice (Important Bird Area - IBA), značajno područje za biljke (IPA) i dnevne leptire (PBA), a od 2006. i međunarodno značajno vlažno stanište po Ramsarskoj konvenciji.

Označavajući južnu ivicu Panonske nizije, Labudovo okno obuhvata područje od 3,733 ha, važan deo Dunava i susednih oblasti, kao i reku Neru do same granice sa Rumunijom. Koordinate: 44°48'N 021°18'E.

BANAT GREENWAY KORIDOR
Povezivanje ljudi sa prirodom i kulturom.
www.banatgreenway.com

Vodeći partner: Opština Cornereva (RO)
Projektni partneri: Opština Kovačica (SRB)
Asoc."Prijatelji Pančeva" (SRB)
Ukupan budžet projekta: 528.952,20 EUR
EU finansiranje: 449.609,36 EUR
Period implementacije: 22.12.2020 - 20.12.2022

Interreg - IPA CBC
Rumunija - Srbija

Saradnja izvan granica!

Interreg-IPA Program prekogranične saradnje Rumunija-Srbija je finansiran od strane Evropske unije u okviru instrumenta za pretpriступnu pomoć (IPA II) i sufinansiran od strane država učesnica programa.

Atraktivnost
za održivi turizam

Ime projekta: BANAT GREENWAY KORIDOR - Povezivanje ljudi sa prirodom i kulturom (eMS Kod: RORS 372)
Urednik: Asoc."Prijatelji Pančeva"
Datum objavljivanja: mart 2022

Sadržaj ovog materijala ne predstavlja zvanični stav Evropske unije.

U slučaju pritužbi, kontaktirajte nas slanjem e-maila na adresu: romania-serbia@mndrap.ro